

CO₂-Beleid

CO₂-Prestatieladder niveau 3

Hoogheemraadschap van
Delfland

Opdrachtgever: Waterschap Delfland
Contactpersoon: Bas Nanninga

Lars Dijkstra
De Duurzame Adviseurs

Augustus 2020

**de duurzame
adviseurs**

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
1 INLEIDING	3
2 CO₂- EN ENERGIEBELEID DELFLAND	4
2.1 ENERGIEBELEID	5
3 CO₂-DOELSTELLINGEN	6
<i>Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark</i>	6
<i>Scope 1 Subdoelstelling gasverbruik</i>	6
<i>Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik</i>	6
<i>Scope 2 Subdoelstelling zakelijk verkeer en vliegereizen</i>	6
4 CO₂-REDUCERENDE MAATREGELEN	7
5 DEELNAME CO₂- EN ENERGIEREDUCTIE INITIATIEVEN	8
BESCHERMING INTELLECTUEEL EIGENDOM	9

1 | Inleiding

Met de CO₂-Prestatieladder wordt Delfland uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Tevens wil de Hoogheemraadschap van Delfland, nader de noemen Delfland, hiermee transparantie geven in de CO₂-emissies en zich blijven uitdagen om CO₂ te reduceren.

Met het behalen van niveau 3 richt de organisatie zich vooral op de CO₂-uitstoot welke wordt veroorzaakt door haar eigen bedrijfsvoering. Dit houdt in dat Delfland inzicht heeft in haar eigen energiestromen, zoals onder andere het (bio) gas-, elektra en brandstofverbruik, maar ook zakelijk gereden kilometers of vliegreizen door medewerkers.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de internationale erkende ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van Delfland.

B. CO₂-reductie

De ambitie om de CO₂-uitstoot te verminderen, het koppelen van een CO₂-reductiedoelstelling en een concreet plan van aanpak.

C. Transparantie

De wijze waarop er in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

In de sector en/of keten om kennis op het gebied van CO₂-reductie kansen en mogelijkheden uit te wisselen.

Een erkende certificerende instelling beoordeelt jaarlijks of Delfland voldoet aan de eisen van niveau 3 op de CO₂-Prestatieladder.

2 | CO₂- en energiebeleid Delfland

Voor Delfland is duurzaamheid een belangrijke pijler, die onderschreven is door de directie en het bestuur. Het hoogste bestuursorgaan van Delfland, de Verenigde Vergadering, heeft op 19 mei 2018 ingestemd met de Strategie Delfland Circulair. Met de Strategie Delfland Circulair geeft Delfland invulling aan het streven om te ontwikkelen richting circulaire economie en geeft hiervoor een overkoepelend kader. Hierin stelt Delfland de volgende strategische doelen die betrekking hebben op energiezorg en CO₂-emissiereductie:

1. Energieneutraal in 2025
2. Klimaat-/CO₂ neutraal in 2050
3. 50% minder gebruik van primaire grondstoffen in 2030
4. Circulair grondstoffengebruik in 2050
5. Circulaire economie

Daarbij zijn vijf leidende principes opgesteld die richting geven aan afwegingen en keuzes om circulair te worden:

1. Duurzaam gebruik: verminder het gebruik van energie en grondstoffen en gebruik duurzame energie- en grondstofbronnen.
2. Hoogwaardig hergebruik: gebruik grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk opnieuw.
3. Begin bij de bron: kies het ideale schaalniveau, houd de cirkel zo klein mogelijk.
4. Maatschappelijke kosten en baten afweging: kijk niet alleen naar de financiële effecten (businesscase en terugverdientijd), maar weeg ook de maatschappelijke effecten mee (valuecase).
5. Adaptatievermogen: zorg voor voldoende flexibiliteit, zodat assets gemakkelijk kunnen meebewegen of worden aangepast op nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Op 20 december 2018 is de energiestrategie van Delfland vastgesteld door de Verenigde Vergadering van Delfland. De essentie van deze strategie is:

1. Een klimaatneutraal Delfland is het hoofddoel en een energieneutraal Delfland is daarbij een ondersteunend tussenresultaat.
2. Om tot een energieneutraal Delfland in 2025 en een klimaatneutraal Delfland in 2050 te komen hanteert Delfland de volgende strategie:
  - Delfland zet breed in op energiebesparing en legt daarbij de focus op de grootste energievragers.
  - Delfland streeft naar een steeds groter aandeel eigen duurzame opwekking in het eigen beheergebied.
  - Voor de elektriciteitsvoorziening die ingekocht wordt kiest Delfland voor Nederlandse duurzame energie.
  - Delfland wil zoveel mogelijk restwarmte gebruiken voor de warmtevraag. Daarbij kijken we naar restwarmte uit onze eigen assets en naar beschikbare restwarmte in de omgeving.
  - Delfland zal de samenwerking opzoeken met diverse stakeholders om gezamenlijk te werken aan een klimaatneutrale regio.

Om handen en voeten te geven aan deze doelstelling zijn er concrete maatregelen bedacht die zijn opgenomen in het EEP 2017-2020. Het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden heeft zich op 8 november 2016 akkoord verklaard met het EEP 2017-2020. Het EEP en de MJA3 verplichting lopen in 2021 af. Door onderliggende CO₂-beleid

en certificering van de CO₂-Prestatieladder wordt ook voor de komende jaren weer invulling gegeven aan Delflands energie en CO₂-beleid.

2.1 Energiebeleid

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie. De grootste CO₂-reductie is te bereiken door de energie die niet wordt verbruikt. De energievraag moet dus zoveel mogelijk worden beperkt en/of zelf worden opgewekt.

De grootste CO₂-reductie is te bereiken door energie die niet wordt verbruikt. De energievraag moet dus zoveel mogelijk worden beperkt en/of zelf worden opgewekt. Hiervoor heeft Hoogheemraadschap van Delfland de volgende doelstellingen vastgesteld:

1. In 2025 wil Hoogheemraadschap van Delfland energieneutraal zijn
2. In 2050 wil Hoogheemraadschap van Delfland klimaat/CO₂-neutraal zijn

3| CO₂-doelstellingen

Ter concretisering en uitwerking van de bestuurlijke vastgestelde doelen, energieneutraal in 2025 en klimaat-/CO₂-neutraal in 2050, heeft Delfland doelstellingen voor de korte termijn bepaald op basis van ambitieuze en haalbare maatregelen. Gemeten vanaf het referentiejaar 2019 tot aan het jaar van herbeoordeling, 2025, gaat Delfland onderstaande CO₂-reductie realiseren.

Scope 1 en 2 doelstellingen Delfland
Delfland wil in 2025 ten opzichte van 2019 35% CO ₂ reduceren

Bovengenoemde doelstellingen zijn absoluut. Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen voor 2025 als volgt:

Scope 1: 6% reductie in 2025 ten opzichte van 2019
Scope 2: 29% reductie in 2025 ten opzichte van 2019

Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de bedrijfsauto's. Dit is ingeschat op ongeveer 5% CO₂-reductie in de komende jaren, ten opzichte van de totale uitstoot. Dit komt voornamelijk door het verder elektrificeren van het wagenpark.

Scope 1 | Subdoelstelling gasverbruik

Om het gasverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnventariseerd die op Delfland van toepassing zijn. Dit is ingeschat op een verlaging van de uitstoot van 1% in de komende jaren, ten opzichte van de totale uitstoot.

Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik

Om het elektraverbruik te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnventariseerd die op het Delfland van toepassing zijn. Dit is ingeschat op een CO₂-reductie van ongeveer 28% in de komende jaren, ten opzichte van de totale uitstoot. Dit komt voort uit het zelf opwekken van energie door het realiseren van zonnepanelen, participatie in windenergie en het inkopen van 100% Nederlandse groene stroom.

Scope 2 | Subdoelstelling zakelijk verkeer en vliegreizen

Om het aantal afgelegde kilometers met privéauto's of door middel van vliegreizen terug te dringen is bekeken welke mogelijkheden er zijn om dit te realiseren. Dit heeft tot de doelstelling geleid om de komende jaren de CO₂-uitstoot met 1% te reduceren, ten opzichte van de totale uitstoot.

4| CO₂-reducerende maatregelen

In onderstaande tabel worden de maatregelen van het huidige reductieplan weergegeven. Delfland kijkt elk half jaar naar de voortgang van haar maatregelen en inventariseert of het reductieplan aangepast of aangevuld moet worden.

CO ₂ -Reductiemaatregel
Mobiliteit
Uitfaseren diesel en benzine leaseauto's en vervangen door CO ₂ -neutraal Opstellen CO ₂ -beleid, incl. maatregelen voor mobiliteit: onderzoek reisdeclaraties, stimuleren thuiswerken, fiets en OV gebruik Implementatie CO ₂ -/mobiliteitsbeleid Bij toekomstige aanbestedingen, minimale CO ₂ -emissie voor vervoer en materiaal van aannemers uitvragen
Gasverbruik
Onderzoek naar mogelijkheden voor alternatieve verwarming van groen gas gistingstanks. Optimalisatie gasverbruik hoofdkantoor (klimaatoptimalisatie) Onderzoek naar hergebruik warmte uit zuiveringen
Elektraverbruik
Energiebesparende maatregelen op AWZI's: beluchting, transport en luchtbehandeling Energiebesparende maatregelen gebouwen: isoleren en aanpassingen verlichting Energiebesparende maatregelen watersysteem: inzicht in rendement en energieafhankelijke sturing gemalen Onderzoek naar mogelijkheden voor realisatie van windenergie in participatie (locaties, DGL en NWA) Optimalisatie biogasproductie Harnaschpolder Realisatie ca. 15.000 zonnepanelen op Delflands grondgebied Onderzoek en vertalen naar (pilot) projecten innovatieve duurzame opwek zoals aquathermie en hydrothermie Inkopen van 100% Nederlandse groene stroom (Harnaschpolder en houtrust)

5| Deelname CO₂- en energiereductie initiatieven

Delfland neemt actief en passief deel aan de volgende initiatieven waarbij het delen van kennis en innovaties op het gebied van energie- en CO₂-reductie centraal staat. Meer informatie over deze initiatieven is te vinden via de opgegeven links naar de betreffende websites:

1. Energie- en Grondstoffenfabriek: <https://www.efgf.nl>
2. MJA3: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-besparen/mja3-mee>
3. Community of Practice: <https://www.skao.nl/news/Succesvolle-Community-of-practice-met-Waterschappen-6757>
4. Samenwerking met andere overheden
5. Onderzoek CO₂-emissie uit plassen en meren

Disclaimer & Colofon

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan Delfland.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Auteur(s):	Lars Dijkstra, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO ₂ -beleid Delfland
Datum:	Augustus 2020
Versie:	1.0
Projectleider:	Bas Nanninga